

Konkurransetilsynet
Postboks 439 Sentrum
5805 Bergen
post@kt.no

Ansvarlig partner: Geir A. Melby

Melding av foretakssammenslutning

jf. Konkurranseloven § 18

mellom

Stangeland Gruppen AS

og

Kranringen Holding AS

vedrørende sammenslåing av kranvirksomhetene og felles eierskap i

Crane Norway Group AS

Stavanger, 26. mars 2021

1 MELDERNE

1.1 Selskap som erverver kontroll

Navn: Stangeland Gruppen AS
Organisasjonsnummer: 916 193 416
Adresse: Sandnesvegen 80, 4051 Sola

Kontaktperson: Deloitte Advokatfirma AS
v/advokat Torgeir Overøy
Ansvarlig partner: Geir A. Melby
Adresse: Strandsvingen 14, 4066 Stavanger
Postadresse: Postboks 287
Telefon: 957 91 458 / 913 64 186
E-post: toveroye@deloitte.no

1.2 Selskap som erverver kontroll

Navn: Kranringen Holding AS
Organisasjonsnummer: 914 605 059
Adresse: Rødmyrlia 33, 3735 Skien

Kontaktperson: Deloitte Advokatfirma AS
v/advokat Torgeir Overøy
Ansvarlig partner: Geir A. Melby
Adresse: Strandsvingen 14, 4066 Stavanger
Postadresse: Postboks 287
Telefon: 957 91 458 / 913 64 186
E-post: toveroye@deloitte.no

2 ØVRIGE INVOLVERTE FORETAK

2.1 Kranringen AS

Navn: Kranringen AS
Organisasjonsnummer: 953 069 466
Adresse: Rødmyrlia 33, 3735 Skien

Kontaktperson: Deloitte Advokatfirma AS
v/advokat Torgeir Overøy
Ansvarlig partner: Geir A. Melby
Adresse: Strandsvingen 14, 4066 Stavanger
Postadresse: Postboks 287
Telefon: 957 91 458 / 913 64 186
E-post: toveroye@deloitte.no

2.2 Crane Norway Group AS

Navn: Crane Norway Group AS
Organisasjonsnummer: 917 638 381
Postadresse: Sandnesveien 114, 4312 Sandnes

Kontaktperson: Deloitte Advokatfirma AS
v/advokat Torgeir Overøye
Ansvarlig partner: Geir A. Melby
Adresse: Strandsvingen 14, 4066 Stavanger
Postadresse: Postboks 287
Telefon: 957 91 458 / 913 64 186
E-post: toveroye@deloitte.no

3 BESKRIVELSE AV FORETAKSSAMMENSLUTNINGEN

Kranringen Holding AS («KH») og Stangeland Gruppen AS («Stangeland») har inngått en intensjonsavtale om modell for felles eierskap av Crane Norway Group AS («CNG»), og sammenslåing av kranvirksomhetene i CNG og Kranringen Holding AS (heretter også benevnt «Partene»).

Foretakssammenslutningen skjer gjennom en to stegs transaksjonsprosess. I den første transaksjonen (steg 1) erverver CNG følgende aksjer fra KH:

- 100% av aksjene i Kranringen AS
- 55% av aksjene i Kranentreprenøren AS
- 26,53% av aksjene i Taklift AS

Dersom de øvrige aksjonærene i Kranentreprenøren AS og/eller Taklift AS motsetter seg transaksjonen eller ønsker å gjøre sin forkjøpsrett gjeldende, vil Kranringen Holding AS sine aksjer i Kranentreprenøren AS og Taklift AS heller bli overdratt til Kranringen AS (som uansett overtas av CNG).

Som vederlag for denne transaksjonen mottar KH oppgjør i form av nye aksjer i CNG tilsvarende en eierandel på 14,15%.

Den andre transaksjonen (steg 2) innebærer at Kranringen Holding AS kjøper seg videre opp til 47,4% eierandel i CNG, i tillegg til at Stangeland erverver aksjer fra en annen aksjonær i CNG, Boomtopp AS.

Etter gjennomføring av transaksjonene vil eierandelene i CNG være fordelt på følgende måte:

Aksjonær	Eierandel	Aksjeklasse
Stangeland Gruppen AS	47,40 %	A-aksjer
Kranringen Holding AS	47,40 %	A-aksjer
Boomtopp AS	1,07 %	B-aksjer
Fem daglige ledere	3,44 %	B-aksjer
Crane Norway Group AS	0,69%	B-aksjer

Med unntak av aksjene som vil eies av Stangeland Gruppen AS og Kranringen Holding AS, vil samtlige aksjer omgjøres til ikke-stemmeberettigede B-aksjer. Stangeland Gruppen AS og Kranringen Holding AS vil hver ha 50% av aksjene med stemmerett (A-aksjer). B-aksjene skal ha lik rett til utbytte som de ordinære aksjene.

Foretakssammenslutningen medfører endring i kontroll på flere steder i selskapsstrukturen. For det første skjer det en endring i Stangelands kontroll over CNG ved at det skjer en endring fra enekontroll til felles kontroll. For det andre erverver KH felles kontroll over CNG,¹ i tillegg til at CNG overtar kontroll fra KH over Kranringen AS og Kranentreprenøren AS.²

Det foreligger dermed en meldepliktig foretakssammenslutning i tråd med konkurranseloven § 18, jf. § 17 ettersom omsetningen til de involverte foretak for minst to foretak overstiger MNOK 100 og de involverte foretak til sammen har en omsetning over 1 milliard kroner i Norge.

Partene har et horisontalt overlapp i de markeder som gjennomgås i punkt 6 nedenfor. Overlappet foreligger mellom Kranringen AS og CNG med underliggende datterselskaper.

Partene har inngått en intensjonsavtale for gjennomføring av transaksjonen som beskrevet ovenfor. Partene er også i forhandlinger om en investerings- og aksjekjøpsavtale, som vedlegges denne meldingen i form av et usignert utkast. Gjennomføring av transaksjonen er i begge avtaler betinget av Konkurransetilsynets negative godkjenning av foretakssammenslutningen

Vedlegg 1: Intensjonsavtale datert 5. mars 2021

Vedlegg 2: Utkast til investerings- og aksjekjøpsavtale datert 17. mars 2021

Formålet med foretakssammenslutningen er

4 INVOLVERTE FORETAKS VIRKSOMHET OG STRUKTUR

4.1 Stangeland-konsernet og CNG

4.1.1 Stangeland Gruppen AS

Stangeland-konsernet er et familieeid konsern som ble etablert i 1959 som per 31.12.2020 teller totalt 923 ansatte. Bedriften er i dag engasjert i flere områder innenfor entreprenør- og anleggsvirksomhet, i tillegg til utleie av fast eiendom og deltakelse i andre selskaper. Bedriften er organisert som et konsern hvor Stangeland Gruppen AS er konsernspissen.

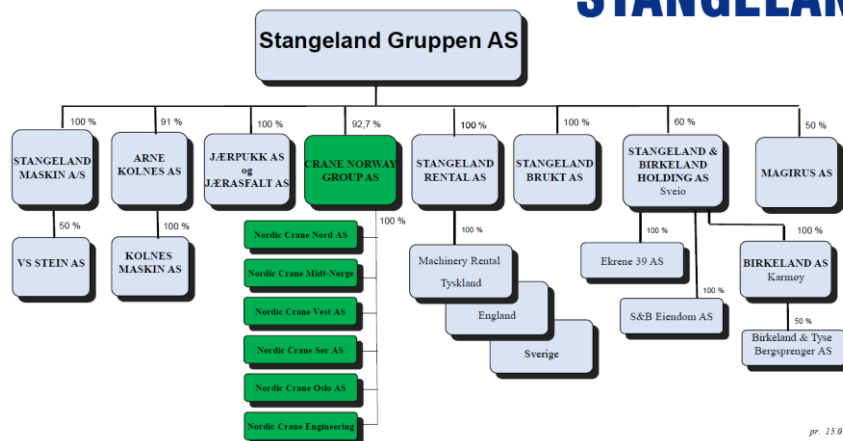
Størsteparten av selskapets aktivitet og virksomhet foregår i de to datterselskapene Stangeland Maskin AS og Crane Norway Group AS (ca. 95 % målt i omsetning). Anleggsvirksomheten i Stangeland Maskin AS er ikke omfattet av denne foretakssammenslutningen, og det er kun innenfor kranvirksomheten i hhv. Crane Norway Group AS og Kranringensystemet hvor det foreligger et horisontalt overlapp mellom Partene.

Nedenfor er organisasjonskartet til Stangeland-konsernet per 15. mars 2021, hvor alle selskaper i selskapsstrukturen er inkludert, illustrert:

¹ EU Commission Consolidated Jurisdictional Notice under Council Regulation (EC) No 139/2004 on the control of concentrations between undertakings (2008/C 95/01), avsnitt 86

² Eierandelen på 26,53 % av aksjene i Taklift AS er ikke alene tilstrekkelig for at CNG alene kan utøve kontroll over Taklift AS.

STANGELAND

pr. 15.03.2021

Omsetning og driftsresultat for Stangeland Gruppen AS (konsern) beløp seg i regnskapsåret 2019 til en omsetning på NOK 2 491 674 663 og et driftsresultat på NOK 199 270 610.³

4.1.2 Stangeland Maskin AS

Stangeland Maskin AS driver anleggsvirksomhet fra sitt kontor på Sola. Selskapet tilbyr en rekke anleggstjenester, herunder grunnarbeid, riving, fundamentering, bergarbeid, sprenging, veibygging m.m. Selskapet har 676 ansatte med hovedkontor og anlegg i Sandnesvegen 80, 4051 Sola.

Selskapet hadde en omsetning på MNOK 1 468 i 2020, og et driftsresultat på MNOK 55.

4.1.3 Stangeland Brukt AS

Stangeland Brukt AS ble etablert i 2009 og omsetter brukte anleggsmaskiner og anleggsutstyr. Aktiviteten er relativt lav p.t., da markedsmulighetene er vesentlig volatile. Selskapet har ingen ansatte med kontor i Sandnesvegen 80, 4051 Sola.

Selskapet hadde en omsetning på MNOK 0,5 i 2020, og et driftsresultat på MNOK 0,1.

4.1.4 Stangeland og Birkeland Holding AS

Stangeland og Birkeland Holding AS eies av KPB Industrier AS (40 %) og Stangeland Gruppen AS (60 %). Selskapet har ingen ansatte, og Stangeland og Birkeland Holding AS har adresse Sandnesvegen 80, 4051 Sola. Selskapet eier Birkeland AS, org. nr. 996 662 292, Ekrene 39 AS, org. nr. 998 241 243 og S&B Eiendom AS, org.nr. 812 818 082. Datterselskapene har virksomhet innen utleie av fast eiendom og anleggsvirksomhet.

Størstedelen av aktiviteten skjer i Birkeland AS. Birkeland AS er engasjert i flere virksomhetsområder innenfor anleggsvirksomhet, herunder riving og sanering, grunnarbeid, utfylling, knusing, sprenging, graving, bergarbeid og landmåling. Virksomheten retter seg mot Vestlandet som sitt marked, og har hatt prosjekter fra Ålesund i nord til Rogaland i sør. Primærvirksomheten er imidlertid rettet mot Haugalandet.

Birkeland AS hadde en omsetning på MNOK 187 i 2020, og et driftsresultat på MNOK 14.

4.1.5 Stangeland Rental AS

Stangeland Rental AS driver med utleie av anleggsmaskiner og anleggsutstyr. Selskapet har ingen ansatte, og har kontoradresse i Sandnesvegen 80, 4051 Sola.

³ Det gjøres oppmerksom på at årsregnskap for 2020 ikke er fullstendig klart for alle selskaper som beskrives i denne meldingen. Det vil derfor vises til både 2020-tall hvor disse er klare (men ikke nødvendigvis godkjent av generalforsamlingen), og ellers til 2019-tall.

Selskapet hadde en omsetning på MNOK 128 i 2020, og et driftsresultat på MNOK 10.

4.1.6 Stangeland Prosjekt AS

Stangeland Prosjekt AS ble etablert i 2019. Selskapet har kontoradresse Sandnesvegen 80, 4051 Sola, og har for øyeblikket ingen ansatte. Det er for tiden ingen aktivitet i selskapet.

4.1.7 Arne Kolnes AS / Kolnes Maskin AS

Stangeland Gruppen AS eier 91 % av Arne Kolnes AS, som driver utleie av fast eiendom og eier 100 % av aksjene i Kolnes Maskin AS. Kolnes Maskin AS driver anleggsvirksomhet og -tjenester. Kolnes Maskin AS retter seg mot mindre anleggsprosjekter i Randaberg og omegn, og hadde en omsetning i 2020 på MNOK 64, og et driftsresultat på MNOK 3. Selskapet har 31 ansatte med hovedkontor og anlegg i Randaberg.

4.1.8 Crane Norway Group AS

Crane Norway Group AS er et konsern som består av flere selvstendige datterselskaper innen virksomhet for kran- og transporttjenester fordelt på datterselskaper i Trondheim, Tromsø, Sandnes, Oslo og Kristiansand. Crane Norway Group AS er en avspringer fra tidligere Nordic Crane Group AS som var eid av Kynningsrud AS og Stangeland Gruppen AS. Kynningsrud AS og Stangeland Gruppen AS foretok en deling av Nordic Crane Group AS med virkning fra 1. juli 2016, hvorefter selskapene Kynningsrud Nordic Crane AS og Crane Norway Group AS ble opprettet. Selskapene er i dag helt uavhengige foretak i konkurranse med hverandre.

Crane Norway Group AS har eierandeler i følgende selskaper:

- Nordic Crane Engineering AS (100 %)
- Nordic Crane Midt-Norge AS (100 %)
- Nordic Crane Vest AS (100 %)
- Nordic Crane Nord AS (100 %)
- Nordic Crane Oslo AS (100 %)
- Norway Crane AS (100 %)
- Crane Norway AS (100 %)
- Nordic Crane Sør AS (68,38 %)
- Alta Logistics AS (15,99 %)

Selskapene har virksomhet innen tungtransport, kranbiler og utleie av mobilkraner samt ingeniørtjenester innen løft og tung-/spesialtransporter. Virksomhetene er landsdekkende tjenesteleverandører til alle typer bransjer samt petroleumsanlegg on-/offshore, og disponerer ca. ■ mobil- og beltekranner, ■ kranbiler/-semier og ■ lastebiler. Crane Norway Group AS hadde i 2020 en samlet (konsolidert og fratrukket intern omsetning) omsetning på ca. MNOK 583, og et driftsresultat på ca. MNOK 58.

Nøkkelinformasjon for de ulike selskapene fremgår i tabellen nedenfor.

Selskap ⁴	Ansatte	Kontor	Omsetning (2020)	Driftsresultat (2020)
Nordic Crane Vest AS	135	Sandnes, Aksdal og Åsane	NOK 342 595 883	NOK 46 429 231
Nordic Crane Midt-Norge AS	41	Trondheim, Ålesund og Mosjøen	NOK 137 675 706	NOK 12 195 524
Nordic Crane Sør AS	15	Kristiansand	NOK 33 884 847	NOK - 780 131

⁴ Selskapene Norway Crane AS og Crane Norway AS inkluderes ikke i denne tabellen da det er lite eller ingen aktivitet/virksomhet i disse selskapene p.t.

Nordic Crane Oslo AS	9,5	Oslo	NOK 47 208 430	NOK 212 507
Nordic Crane Nord AS	21	Tromsø	NOK 47 607 246	NOK – 2 765 099
Nordic Crane Engineering AS	0	Sandnes	NOK 1 761 363	NOK 380 734
SUM:	221,5		NOK 610 733 475⁵	NOK 55 672 766

Selskapene er medlem i bransjeforeningen Kranutleiernes Landsforening.

4.1.9 *Magirus AS*

Stangeland Gruppen AS eier 50% av Magirus AS. Selskapet driver med utvikling av fast eiendom, herunder hovedsakelig næringsseiendom og noe boligeiendom. Resterende 50% eies av Cator AS. Magirus AS har følgende eierposter:

- Utsyn Sola AS, org. nr. 997 993 845 (100%)
- Ull AS, org. nr. 991 063 331 (100%)
- Sviland Utvikling AS, org. nr. 823 961 782 (100%)
- Einar Risa Næring AS, org. nr. 920 052 037 (75%)
- Einar Risa Eiendom AS, org. nr. 991 098 941 (53.27 %)

Magirus AS ble stiftet 2. september 2019, og har ikke avlagt årsregnskap på tidspunktet for denne meldingen.

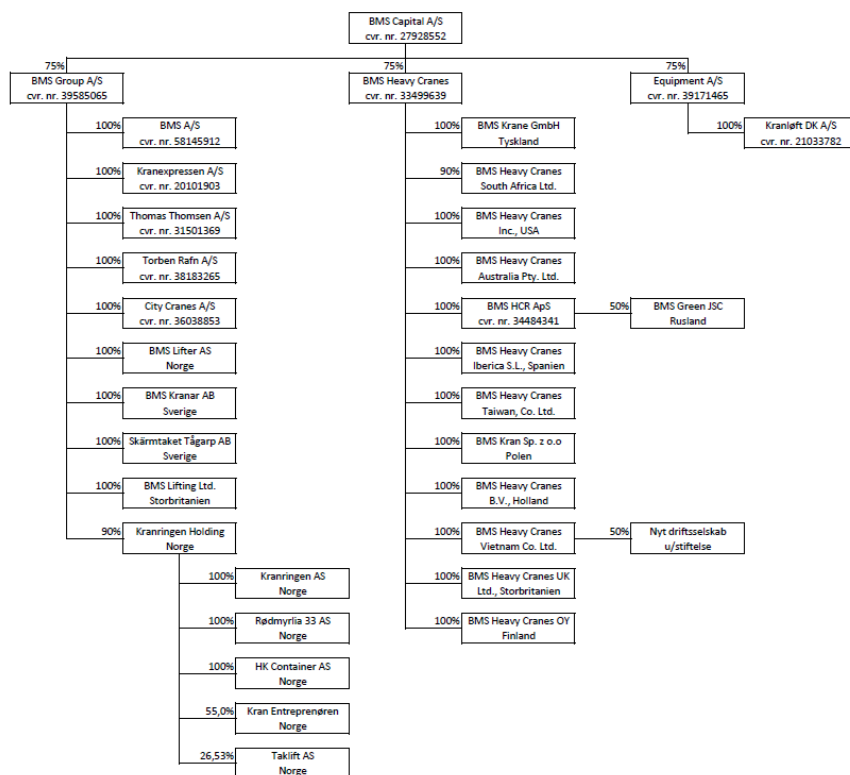
4.2 **Kranringen Holding AS – BMS-konsernet**

4.2.1 *BMS*

Kranringen Holding AS er eid 90 % av BMS Group A/S, og er dermed en del av BMS-konsernet. BMS-gruppen driver med de fleste tjenester innen kran, lift, og transport, og er en av Skandinavias største kranvirksomhet. BMS-gruppen er gjennom datterselskapet BMS Heavy Cranes en av få aktører i Europa som utfører kranmontering av vindmøller. I tillegg er konsernet til stede i andre markeder innenfor kranvirksomhet, herunder mindre og tunge løft innen industri og bygg og anlegg.

Konsernet er basert i Danmark, med hovedkontor i Nørresundby. Oversikt over selskapene i BMS-konsernet følger nedenfor:

⁵ Inkludert konsernintern omsetning.

I Norge har BMS-konsernet virksomhet gjennom Kranringen Holding AS (nærmere beskrevet nedenfor), BMS Lifter AS og ved enkeltstående prosjekter som vindmøllemontering. BMS Lifter AS inngår ikke i denne foretakssammenslutningen.

Konsernet hadde 581 ansatte i 2019, og omsatte for ca. 1,9 milliard danske kroner med et driftsresultat på ca. 150 millioner danske kroner.

4.2.2 Kranringen Holding AS

Kranringen Holding er som nevnt en del av BMS-konsernet, som eier 90% av Kranringen Holding AS gjennom BMS Group A/S. Øvrige andeler eies av Johan Evensen & Sønner AS (5%) og Kranringen Holding AS (5%).

Kranringen Holding AS har følgende heleide datterselskap:

- Kranringen AS, org.nr. 953 069 466
- HK Container AS, org. nr. 938 051 704
- Rødmlyria 33 AS, org. nr. 812 203 312

Kranringen Holding AS eier også 55 % av Kranentreprenøren AS, 26,53 % av Taklift AS og 5% av egne aksjer. Det er kun aksjene i Kranringen AS, Kranentreprenøren AS og Taklift AS som omfattes av denne foretakssammenslutningen.

Selskapet har ingen ansatte, og har kontoradresse Rødmlyria 33, 3735 Skien. KH hadde en omsetning på MNOK 7 i 2019, og et driftsresultat på MNOK 3.

4.2.3 Kranringen AS

Kranringen AS er leverandør innen kranløft og transport til oppdragsgivere i ulike segmenter. Kranringen AS har igjennom mange tiår drevet kranforretning med base i Skien. I tillegg til hovedkontoret i Skien, har Kranringen også avdelinger i Sandefjord, Bergen og Oslo. Selskapet betjener private, industrien og det offentlige med sine tjenester. Kranringen AS disponerer flere ulike typer kraner og kranbiler.

Kranringen AS eies 100% av Kranringen Holding AS. Selskapet er medlem i Kranutleiernes Landsforening. Kranringen AS har 75 ansatte, og kontoradresse på Rødmyrliia 33, 3735 Skien.

Kranringen AS hadde i 2020 en omsetning på NOK 159 776 301, og et driftsresultat på NOK 4 682 455.

4.2.4 Kranentreprenøren AS

Kranentreprenøren AS er spesialist på krevende kranarbeider, løftarbeider og utleie av minikraner og beltekraner.

Kranentreprenøren har følgende aksjonærer:

Aksjonær	Andel
Kranringen Holding AS	55 %
Nordås Holding AS (org. nr. 989169033)	11,6%
Moen, Odd (f. 24.09.1948)	11,2 %
Moen, Roy (f. 03.09.1968)	11,1 %
Tunes, Roger Mølbach (f. 02.10.1970)	11,1 %

Kranentreprenøren AS har 7 ansatte og adresse Gneisveien 40, 2020 Skedsmokorset. I 2020 hadde Kranentreprenøren AS en omsetning på NOK 17 217 778, og NOK – 491 488 i driftsresultat.

Kranentreprenøren AS er medlem av Kranutleiernes landsforening.

4.2.5 Taklift AS

Taklift AS driver med salg og leveranser av løftetjenester ved hjelp av flytekranen "Taklift", en A-frame flytekran. Kranen har en løftekapasitet på opptil 400 tonn i 45 meters høyde og på 14 meters utlegg. Kranen kan utstyres med jibb, slik at den har kapasitet til å løfte 200 tonn i opptil 76 meters høyde. Taklift AS opererer i hele Skagerak, fra Tyskland og oppover norskekysten til Bergen.

Selskapet eid av følgende aksjonærer:

Aksjonær	Andel
Kranringen Holding AS	26.53 %
Taklift AS (egne aksjer)	25,46%
Kittilsen, Trond Anders	16.32 %
Grenland Havn IKS (org. nr. 970 940 510)	10,2 %
Trond A Kittilsen Shipping AS (org. nr. 964 922 470)	10,2 %
Nils EDW Larsen AS (org. nr. 923 111 743)	9,22 %
Agility Subsea Fabrication AS (org. nr. 982 732 638)	2,04 %

Taklift AS har ingen ansatte, og har kontoradresse Rødmyrliia 33, 3735 Skien. Taklift AS hadde i 2020 en omsetning på NOK 14 899 865, og et driftsresultat på NOK 2 497 086.

5 INVOLVERTE FORETAKS OMSETNING OG DRIFTSRESULTAT

Melder	Omsetning – konsolidert 2019	Driftsresultat – konsolidert 2019
Kranringen Holding AS	NOK 258 732 000	NOK 20 823 000
Stangeland Gruppen AS	NOK 2 491 674 663	NOK 199 270 610

6 MARKEDER SOM BERØRES AV FORETAKSSAMMENSLUTNINGEN

6.1 Innledning – generelt om markedet for kranløft

Foretakssammenslutningen gjelder sammenslåing av KH og CNG sine virksomheter innenfor kranløft og løfte-tjenester i Norge. Markedet preges av et stort antall tilbydere, hvor markedsavgrensningene i stor grad foretas basert på løftekapasitet og løftekompleksitet. Løfteoppdragene utføres grovt sett av mobilkraner, tårnkraner og lastebilkrane/kranbiler. Ettersom lastebilkrane også egner seg for transportoppdrag med løft i hver ende, i tillegg til et vesentlig internt transportbehov ved transportering av ulike kraner, tilbyr de aller fleste kranvirksomheter også transport- og spesialtransporttjenester.

Det er i stor grad overlappende markeder for de ulike kran typene. Mens mobilkraner og lastebilkrane kan forflytte seg selv, må en tårnkran transporteres. Dette er likevel forholdsvis enkelt, og tårnkraner har derfor i stor grad like stor mobilitet (og like lønnsom mobilitet ved større prosjekter) som mobilkraner og lastebilkrane. Dette medfører at tårnkraner gjennomgående konkurrerer med mobilkranene og lastebilkrane om løfteoppdragene. Det er videre svært liten grad av forutsigbarhet i markedet, da de ulike kranene i stor grad inngår som en «pool» som markedet ved behov kan benytte seg av. Langvarige og forutsigbare kontrakter er av denne grunn heller et unntak, og det vesentlige av løfteoppdragene krever kort mobiliseringstid med kort varighet på arbeidet. Dette gir også utslag ved at det er en stor grad av vertikale overlapp (leveranser) mellom konkurrentene i markedet, dersom man selv ikke har en gitt krankapasitet tilgjengelig for et løfteoppdrag.

Det kreves ingen formelle virksomhetsgodkjenninger for å tilby tjenester innenfor markedet for kranløft og løfte-tjenester. Det kreves imidlertid sertifisert sikkerhetsopplæring for aktuelle kranklasser (f.eks. G1 for mobilkrane, G2 for tårnkran og G8 for lastebilkrane). Inndelingen av markedene styres først og fremst av løfteoppdragenes krav til løftekapasitet og kompleksitet. På bakgrunn av dette kan markedet for kranløft på generelt grunnlag deles inn i følgende relevante produktmarkeder og geografiske markeder:

1. Det minst nord-europeiske markedet for montering av vindmøller⁶
2. Det minst nasjonale markedet for tunge løft innen industri (petroleumsanlegg, verft, petrokjemiske anlegg og annen (tung) industri)
3. Det nasjonale markedet for løfteoppdrag innen (større) bygg- og anleggsprosjekter
4. Det lokale markedet for mindre løfteoppdrag («taxi-markedet»)
5. Det nasjonale markedet for transport og spesialtransport på veg

Markedene avgrenses i stor grad etter de ulike kranenes løftekapasitet i tonn.⁷ Dette redegjøres det nærmere for i de kommende avsnittene, men som eksempel vil en 350 tonns mobilkrane naturlig «høre hjemme» i markedet for tunge løft innen industri. En slik krane vil imidlertid også kunne påta seg oppdrag innenfor mindre krevende og kompliserte løft innen bygge- og anleggsprosjekter, men er i utgangspunktet lite lønnsomt og vil kun være aktuelt ved ledig kapasitet hos tilbyder av kranen. Mindre kraner kan imidlertid ikke utføre like store/tunge og kompliserte løft som større kraner.

⁶ Etter Partenes oppfatning kunne en vurdert om markedene for tunge løft innen industri og markedet for montering av vindmøller skulle blitt ansett som ett marked, men har for denne meldingen valgt å anse dette som to separate markeder.

⁷ Med *tonn* menes det her både metriske tonn og tonnmeter. Tonnmeter angir løfteevne avhengig av rekkevidde, dvs. kombinasjonen av last og avstand fra kranenes basepunkt. Løfteevne er også avhengig av bl.a. kranens egenvekt og konstruksjon.

CNG og KH har ikke kraner som gjør Partene i stand til å yte totalleveranser innenfor markedet for montering av vindmøller, og det foreligger ikke et berørt marked for dette markedet, jf. konkurranseloven § 18a bokstav e.

Partene har merket seg Konkurransetilsynets vedtak KT-2011-9V vedrørende foretakssammenslutningen mellom Nordic Crane Group AS og Tom Ola Bull Kranservice og Transport AS, som gjaldt vedtak om midlertidig gjennomføringsforbud etter dagjeldende konkurranselov § 19 tredje ledd. I vedtakets premiss 20 antyder Konkurransetilsynet at markedet kan avgrenses til et regionalt marked for utleie av mobilkraner, og at substitusjonsmulighetene som ble anført i den aktuelle foretakssammenslutningen ikke var like fremtredende som det partene anførte.⁸

Partene i redegjør for de relevante markedene i dette punkt 6, og anfører at et avgrenset marked for kun mobilkraner ikke gir et riktig bilde av konkurransesituasjonen. En regional avgrensning av et marked for utleie av mobilkraner ville slik Partene ser det ført til lavere beregnede markedsandeler enn det som angis i denne meldingen, ettersom det ikke foreligger et horisontal overlapp i Rogaland (hvor CNG har det vesentligste av sin virksomhet).

En nærmere beskrivelse og analyse av de relevante, berørte markedene følger av punkt 6.2 – 6.5 nedenfor.

6.2 Tunge løft innen industri (petroleumsanlegg, verft, petrokjemiske anlegg og annen industri)

6.2.1 Generelt – relevant produktmarked og relevant geografisk marked

Både CNG (først og fremst ved Nordic Crane Vest AS) og KH v/Kranringen AS er aktive tilbydere av løftetjenester for industri langs kysten i Norge. Oppdragene krever typisk kraner med kapasitet fra 250 tonn, og prosjektene er ofte store og/eller langvarige nok til at kranselskaper over hele landet konkurrerer om oppdragene ettersom transportkostnadene er relativ små i forhold til kontraktens verdi. Kundene i dette markedet er typiske større industrielle aktører med landbaserte industrianlegg langs kysten, f.eks. petroleumsanlegg, verft, petrokjemiske anlegg mv. I tillegg vil krankapasitetene i dette markedet kunne benyttes til komplekse løft (f.eks. i høyde) innenfor store bygg- og anleggsprosjekter.

Når det gjelder det relevante produktmarkedet så foreligger det etter det Partene kjenner til ingen praksis fra hverken Konkurransetilsynet eller EU-kommisjonen om dette markedet. De nederlandske konkurransemyndighetene, *Autoriteit Consument en Markt*, la imidlertid til grunn at det forelå et eget marked for petrokjemisk industri og annen (tung) industri i meldingen vedrørende *Van Seumeren/Mammoet* i 2000.⁹ De nederlandske konkurransemyndighetene tar i sin avgjørelse hensyn til at løfteoppdragene for dette markedet ofte utgjør rene serviceavtaler og rammeavtaler med 1-3 års varighet, at oppdragene er karakterisert med å være vedlikeholdsoppdrag, og at det kun er tilbydere med en viss størrelse kraner som er aktive i dette markedet (i den saken opptil 500 tonn).

Tilsvarende karakteristikk er også til stede for markedet som Partene opererer i. I tillegg til rene service- og vedlikeholdsoppdrag vil de ulike aktørene kunne melde kranbehov ved større prosjekter (f.eks. revisjonsstanser).

Når det gjelder det geografiske markedet ble det i nevnte *Van Seumeren/Mammoet* lagt til grunn et marked som var minst Benelux i utstrekning. Bakgrunnen for dette er at transportkostnadene anses som relative lave grunnet kontraktens varighet og omfang, og at markedet preges av utenlandske aktører.

På tilsvarende måte møter Nordic Crane Vest AS og Kranringen AS internasjonale aktører i markedet som konkurrerer om kontrakter i Norge når kontraktene blir langvarige og store nok. Partene legger etter dette til grunn et minst nasjonalt marked for tunge løft innen industri.

6.2.2 Konkurransanalyse og markedsandeler

Markedet preges av løfteoppdrag med lengre varighet og av større verdi enn det som gjelder andre segmenter innenfor kranbransjen. Av denne grunn er ikke transportkostnadene en like stor faktor som f.eks. i taxi-markedene, noe som medfører at markedet minst er nasjonalt i utstrekning. Potensielle tilbydere i dette markedet er derfor alle

⁸ Det gjøres oppmerksom på at Nordic Crane Group AS som var ervervende part i nevnte melding nå er splittet opp og delt mellom Kynningsrud Nordic Crane AS og Crane Norway Group AS. Markedsposisjonen var av denne grunn betydelig sterkere på Østlandet enn det som er tilfelle for denne meldingen.

⁹ *Van Seumeren Holland B.V./Mammoet Transport B.V.* [2000], saksnummer 1937

aktører som har kraner med stor nok løftekapasitet til å utføre tunge løft. Løftene utføres typisk av større mobilkraner og beltekraner.

I tillegg møter norske aktører sterk konkurranse fra utenlandske aktører i dette markedet. Her kan aktører som BMS, Sarens, Mammoet, Pekkaniska og Havator nevnes. Disse aktørene disponerer store maskinparker innenfor dette markedet, og har logistikkmessige løsninger som medfører rask mobilisering.

Videre preges konkurransesituasjon av allerede stasjonerte kraner rundt omkring på ulike industrianlegg. Eksempelvis er Norges største kran stasjonert ved Kværners verft i Verdal (løftekapasitet på 1200 tonn).

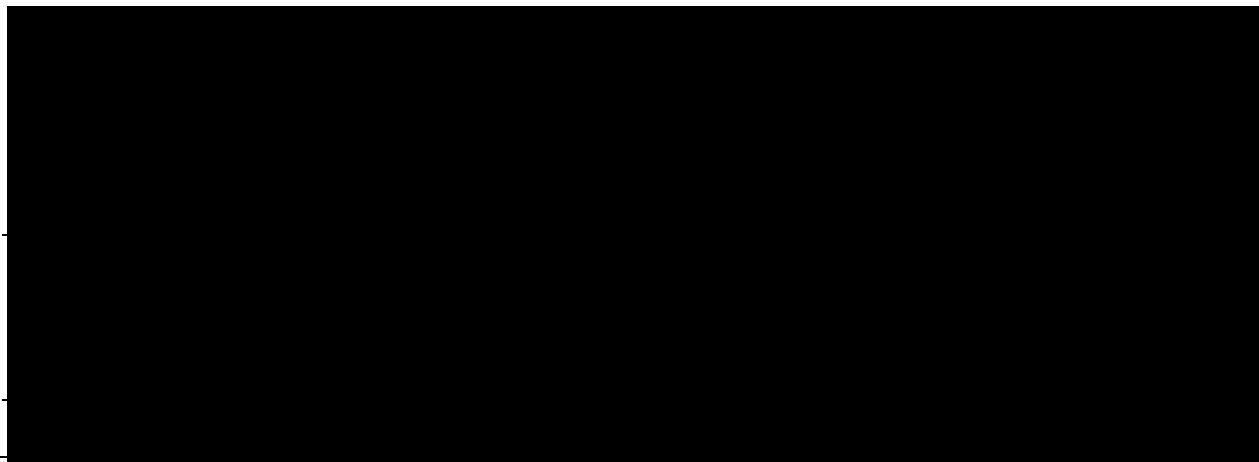
Etableringshindringene i markedet er først og fremst drevet av kostnadskrevende investeringer i kraner og kranutstyr. Eksempelvis vil en ny 500 tonns mobilkran medføre en investering på ca. MNOK 30. Utover dette krever kundene i dette markedet robuste organisasjoner med høyt fokus på HMS, og ofte kranførere med fagbrev (f.eks. er dette tilfelle for petroleumsanleggene underlagt Petroleumstilsynet).

Kundene i dette markedet er store (og ofte internasjonale) aktører med industrianlegg i Norge, f.eks. innen olje og gass, som stiller strenge krav til HMS og kompetanse til tilbyderne. Tilfredsstillende ikke tilbyderne disse kravene, eller for øvrig ikke er konkurransedyktige på pris, vil kundene velge andre aktører som møter kundenes krav. Det eksisterer derfor en betydelig kjøpermakt i markedet.

Grunnet stor (prosjektbasert) konkurranse fra utenlandske aktører, samt et større antall stasjonerte kraner langs kysten, er det vanskelig for Partene å gi et presist estimat over total omsetning i markedet. Anslagsvis antar Partene at markedet utgjør opp mot [REDACTED]. CNG hadde en omsetning i dette markedet i underkant av [REDACTED], mens Kranringen AS hadde en omsetning på [REDACTED]. Dette medfører samlede markedsandeler for Partene på [REDACTED].

Det er imidlertid enklere å foreta en beregning av markedsandeler basert på antall kraner i markedet. Dette er i stor grad offentlig tilgjengelig informasjon. Dels oppgis norske aktørers kranbeholdning til bransjeforeningen Kranutleiernes Landsforening,¹⁰ og dels oppgis dette på aktørenes hjemmesider. Selv om dette markedet preges av lengre kontrakter enn andre segmenter i kranbransjen, er «pooling»-prinsippet i stor grad det samme; det er de enkelte aktørenes kranbeholdning som sier noe om konkurranseevnen i markedet. Tabellen nedenfor angir antall kraner for de involverte foretak og beregning av markedsandeler gitt volumet krankapasiteter i markedet.

¹⁰ <https://www.mobilkraner.no/medlemmer/> (ved å trykke på de ulike medlemmene fremkommer kranbeholdning for de aller fleste)

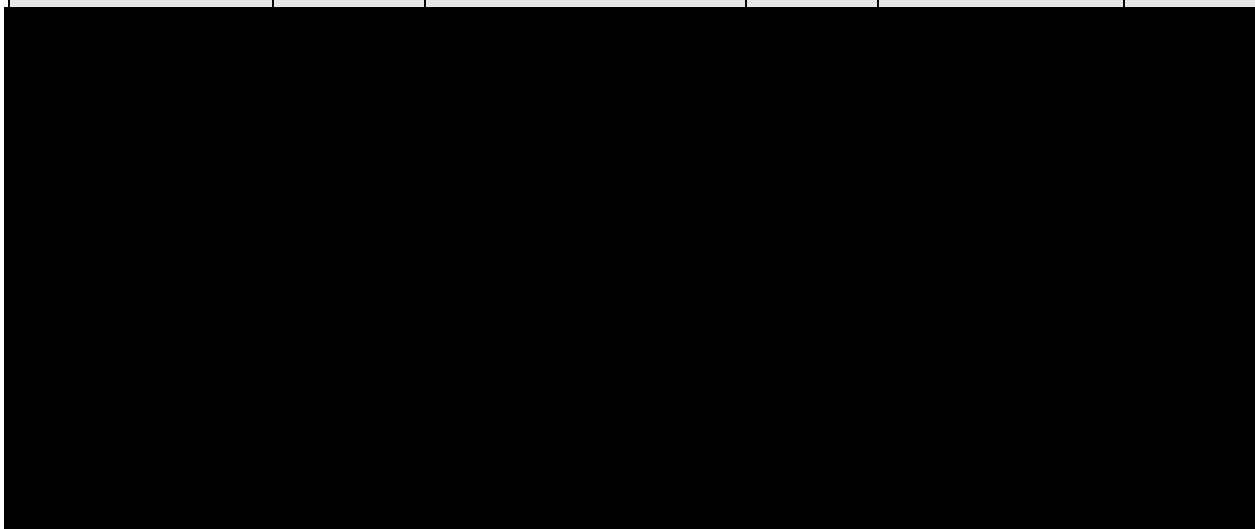

Ved å legge til grunn total kranbeholdning i markedet utgjør Partenes samlede markedsandeler [redacted]. Det berørte markedet er utsatt for sterk konkurranse fra utenlandske aktører, og foretakssammenslutningen vil føre til at Partene i større grad kan være konkurransedyktige i dette segmentet. Innslaget av utenlandske konkurrenter kan også tale for et større enn nasjonalt marked. Videre er markedet preget av betydelig kjøpermakt, og foretakssammenslutningen vil ikke hindre effektiv konkurranse, jf. konkurranseloven § 16 første ledd.

6.2.3 Fem største konkurrenter, kunder og leverandører – CNG

Nedenfor gis en oversikt over CNGs fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører når det gjelder markedet for tunge løft innen industri, jf. konkurranseloven § 18a bokstav e).

Konkurrenter		Leverandører		Kunder	
Navn	Estimert markedsandel	Navn	Andel kjøp (%)	Navn	Andel salg (%)

¹¹ Etter Partenes oppfatning er dette et svært konservativt anslag.

¹² Inkluderer hovedsakelig beltekraner plassert på ulike industrianlegg. Disse kranene er også ofte mobile, og kan ta løfteoppdrag ved kapasitet.

Foretakssammenslutningen antas ikke å få noen negativ virkning for CNGs konkurrenter, kunder og leverandører i markedet for tunge løft innen industri.

6.2.4 Fem største konkurrenter, kunder og leverandører – KH/Kranringen

Nedenfor gis en oversikt over Kranringen AS sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører når det gjelder markedet for tunge løft innen industri, jf. konkurranseloven § 18a bokstav e).

Konkurrenter		Leverandører		Kunder	
Navn	Estimert markedsandel	Navn	Andel kjøp (%) ¹³	Navn	Andel salg (%)
[Redacted content]					

Foretakssammenslutningen antas ikke å få noen negativ virkning for Kranringen AS sine konkurrenter, kunder og leverandører i markedet for tunge løft innen industri.

6.3 Løfteoppdrag innen (større) bygg- og anleggsprosjekter

6.3.1 Generelt – relevant produktmarked og relevant geografisk marked

Med løfteoppdrag innen (større) bygg- og anleggsprosjekter menes her typiske montasjejobber (f.eks. elementmontasje av betong- og stålelementer), veianlegg og infrastrukturprosjekter mv. I dette markedet benyttes kraner med løftekapasitet på 100-250 tonn. Prosjektene er normalt store og/eller langvarige nok til at kranelskaper fra hele landet konkurrerer om oppdragene. Utviklingen de senere år er at lastebilkraner i større og større grad konkurrerer med mobilkranene og tårnkranene innenfor dette segmentet, særlig for oppdrag hvor det er tilstrekkelig med løftekapasiteter i den nedre enden av dette segmentet.

Når det gjelder det relevante produktmarkedet og det relevante geografiske markedet foreligger det etter det Partene kjenner til ingen praksis fra Konkurransetilsynet eller EU-kommisjonen. Partene er imidlertid av den oppfatning at det foreligger et eget nasjonalt marked for løfteoppdrag innen (større) bygg- og anleggsprosjekter med løftekapasiteter fra 100-250 tonn, ettersom i) mindre løftekapasiteter ikke kan foreta totalleveranser innen montering av elementer i denne størrelsesorden, ii) markedet preges av noe lengre varighet på kontraktene enn i «taxi-markedet», iii) oppdragsvarighet reduserer transportkostnadens betydning, og iv) løfteoppdragene har lengre tidshorisonter og mobiliseringstid.

At det kan etableres et markedsmessig skille mellom løftekapasiteter på over/under 250 tonn (ref. punkt 6.2 ovenfor) har etter Partenes oppfatning støtte i det britiske *Office of Fair Trading* sin avgjørelse i sak ME/3620/08, hvor det ble

¹³ [Redacted content]

gjort en distinksjon i utleie av mobilkraner under 200 tonn (*light mobile cranes*) og over 200 tonn (*heavy mobile cranes*).¹⁴

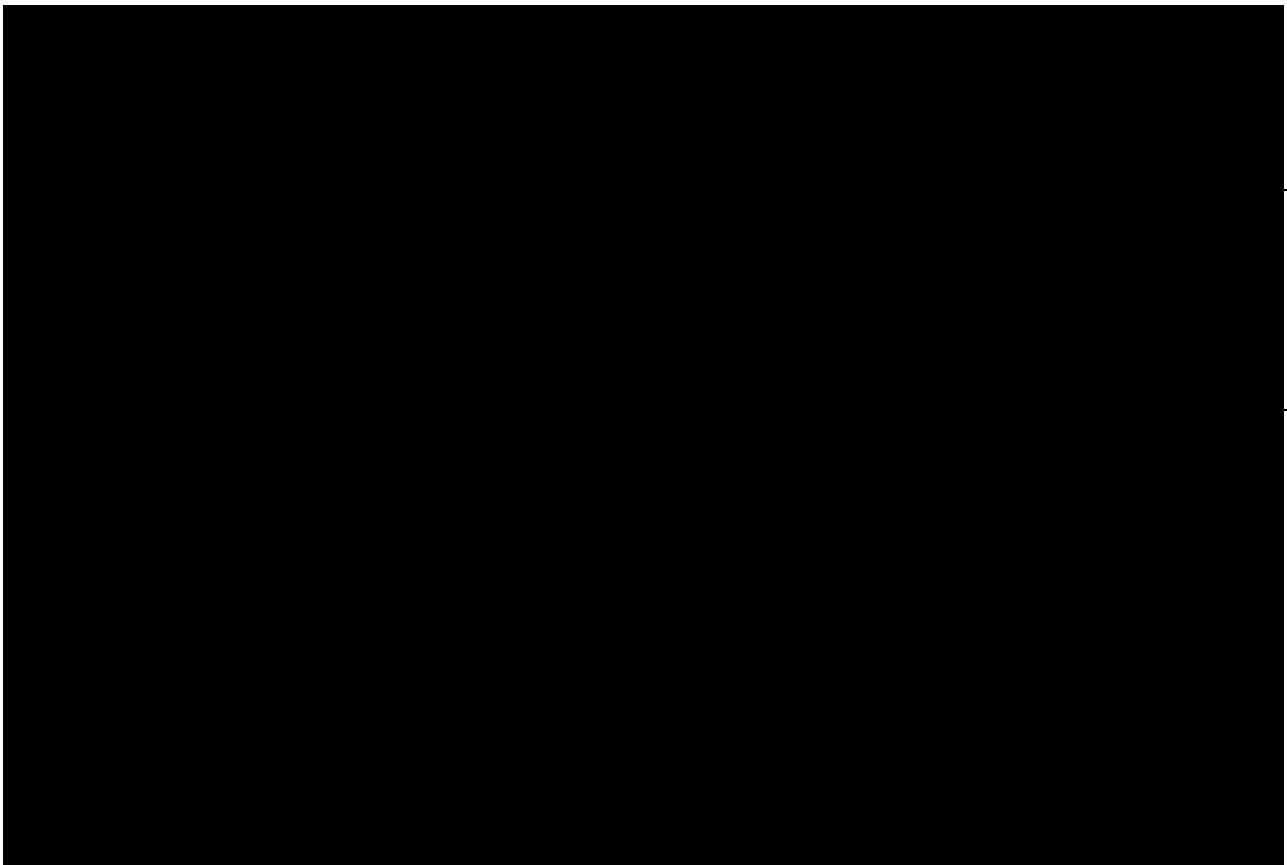
6.3.2 Konkurransanalyse og markedsandeler

Større prosjekter innen bygg og anlegg (vei og annen infrastruktur) krever normalt store tårnkraner og/eller mobile kraner med løftekapasitet på 100-250 tonn. Ved langvarige byggeprosjekter benyttes primært tårnkraner, hvor mobilkranene ofte kalles inn for å foreta supplerende løft. Partene er imidlertid av den oppfatning at tårnkraner og mobilkraner i dette markedet er substituttbare. Tilsvarende gjelder også for de største lastebilkrane, som de senere år har tatt større og større andeler av dette markedet. Eksempelvis kan en lastebilkrane med løftekapasitet på 110 tonn utføre de fleste montasjeoppdrag.

Prosjektene i dette markedet er normalt store nok til transportkostnadene og mobiliseringstid/-kostnader er moderate i forhold til løfteoppdragenes verdi. Dette medfører at aktørene har stor geografisk mobilitet, og at markedet bør anses nasjonalt i utstrekning.

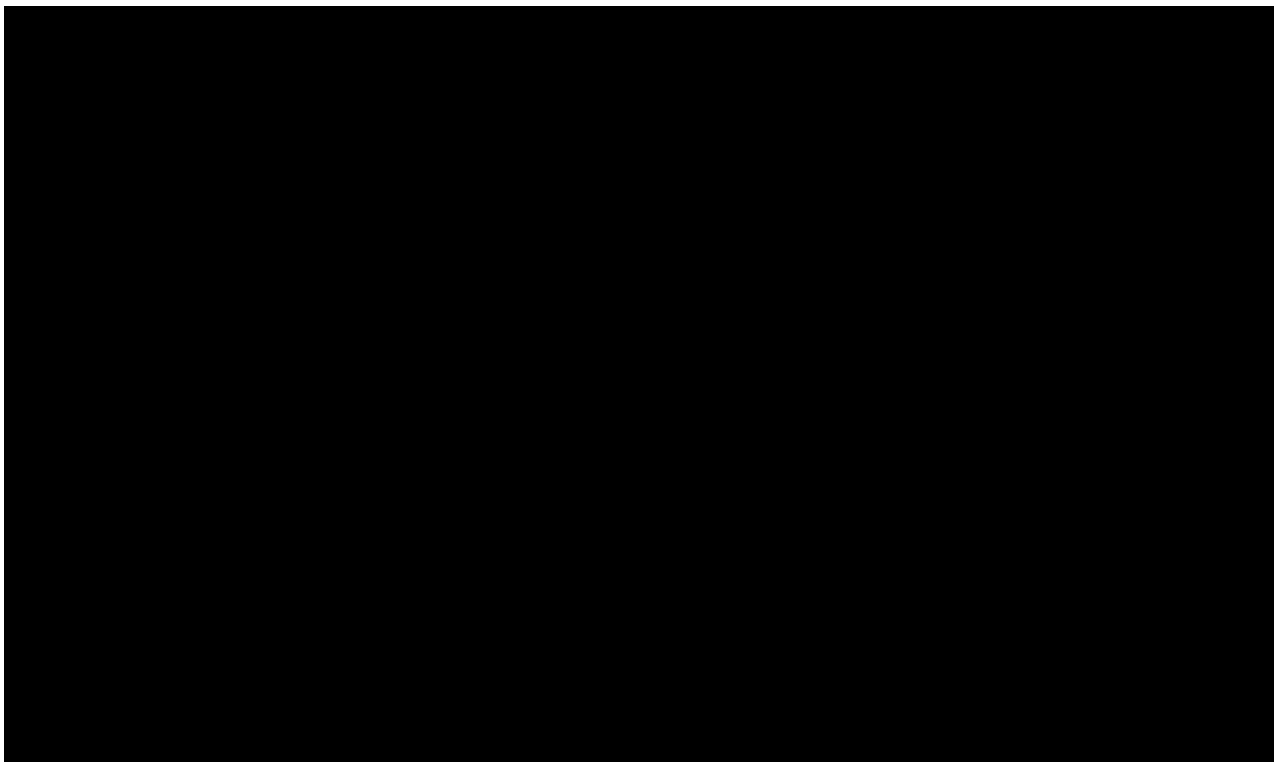
Etableringshindringene i nedre del av dette segmentet må anses lave. Det knytter seg imidlertid merkbare investeringer i f.eks. en 220 tonns mobilkrane (nypris ca. MNOK 12), mens lastebilkrane og tårnkraner som egner seg dette segmentet ligger på rundt MNOK 4 (nypris). Det er videre normalt ingen krav til fagbrev hos kranførere.

På samme måte som i markedet for tunge løft innen industri kan det være utfordrende å estimere total omsetning også for dette markedet. Partene har imidlertid foretatt en beregning total omsetning i markedet, og vil i den følgende tabellen angi markedsandeler både basert på omsetning og kranbeholdning i markedet. Partene er av den oppfatning at markedet må anses nasjonalt i utstrekning, men vil i den følgende tabellen også angi markedsandeler basert på en regional avgrensning (langs kysten fra Nord-Vestlandet til det sentrale Østlandsområdet).

¹⁴ Office of Fair Trading, *Ainscough Crane Hire Limited / James Jack Lifting Services Limited* [2008], saksnummer ME/3620/08.

¹⁵

Ved å legge til grunn total kranbeholdning i et regionalt marked utgjør Partenes samlede markedsandeler [REDACTED], mens en omsetningsbasert beregning medfører samlede markedsandeler på [REDACTED]. Markedsandelene er beregnet basert på et mindre enn nasjonalt marked, noe som etter Partenes oppfatning er en for snever markedsavgrensning. Ved å legge til grunn et nasjonalt marked utgjør Partenes samlede markedsandeler [REDACTED] og [REDACTED] av hhv. kranbeholdning og estimert omsetning.

Det berørte markedet er utsatt for sterk konkurranse fra mange aktører, og markedet kan generelt beskrives å ha en høy konkurranseintensitet (lite konsentrert marked iht. Herfindahl-Hirschman Index). Markedsandelene er relativt lave, og foretakssammenslutningen vil ikke ha noen negative konkurransemessige virkninger på det relevante markedet.

6.3.3 Fem største konkurrenter, kunder og leverandører – CNG

Nedenfor gis en oversikt over CNGs fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører når det gjelder markedet for løfteoppdrag innen (større) bygg- og anleggsprosjekter, jf. konkurranseloven § 18a bokstav e).

Konkurrenter		Leverandører		Kunder	
Navn	Estimert markedsandel	Navn	Andel kjøp (%)	Navn	Andel salg (%)
[REDACTED]					

Foretakssammenslutningen antas ikke å få noen negativ virkning for CNGs konkurrenter, kunder og leverandører i markedet for løfteoppdrag innen (større) bygg- og anleggsprosjekter.

6.3.4 Fem største konkurrenter, kunder og leverandører – KH/Kranringen

Nedenfor gis en oversikt over Kranringen AS sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører når det gjelder markedet for løfteoppdrag innen (større) bygg- og anleggsprosjekter, jf. konkurranse-loven § 18a bokstav e).

Konkurrenter		Leverandører		Kunder	
Navn	Estimert markedsandel	Navn	Andel kjøp (%)	Navn	Andel salg (%)
[Redacted content]					

Foretakssammenslutningen antas ikke å få noen negativ virkning for Kranringen AS sine konkurrenter, kunder og leverandører i markedet for løfteoppdrag innen (større) bygg- og anleggsprosjekter.

6.4 Mindre løfteoppdrag («taxi-markedet»)

6.4.1 Generelt – relevant produktmarked og relevant geografisk marked – ingen berørte markeder

Det største segmentet innenfor kranbransjen er mindre løfteoppdrag, gjerne kalt «taxi-markedet». Dette markedet kjennetegnes ved at løfteoppdragene skjer på bestilling fra kundene, hvor det stilles krav til svært rask mobilisering. Pris for løfteoppdragene fastsettes i bestillingsøyeblikket eller basert på eventuell rammeavtale/prisavtale. Slike løfteoppdrag krever normalt mindre løftekapasiteter enn større bygg- og anleggsprosjekter (selv om også taxi-markedet kan omfatte mindre bygg- og anleggsprosjekter), og utføres typisk av krankapasiteter fra 25 tonn til 100 tonn, lastebilkraner med opptil 85 tonnmeters kapasitet eller mindre selvreisende tårnkraner. Sistnevnte er kun aktuelt ved bygg- og anleggsprosjekter, og er ikke relevant for mindre *ad hoc* løfteoppdrag.

Partene anslår at dette markedet har en aksjonsradius på 50-100 km fra respektive lokasjoner/depoter. Avstand utover dette vil i utgangspunktet medføre at transportkostnadene går utover konkurransedyktigheten på pris. Det geografiske markedet er dermed lokalt i utstrekning. I lys av CNGs og Kranringens lokasjoner medfører en slik markedsavgrensning at Partene konkurrerer i følgende tre markeder:

- i) Markedet for mindre løfteoppdrag i Bergen og omegn.
- ii) Markedet for mindre løfteoppdrag i Aust-Agder

iii) Markedet for mindre løfteoppdrag i Oslo og omegn

Det berørte markedet er utsatt for sterk konkurranse fra mange aktører, og markedet kan generelt beskrives å ha en høy konkurranseintensitet. Markedet preges også av at løfteoppdragene krever rask mobilisering hos tilbyderne. Kundene ringer typisk rundt til ulike kranaktører og forespør pris og mobiliseringstid (kapasitet), og kan man ikke tilby en konkurransedyktig pris og rask mobilisering vil kundene forespørre en annen aktør.

Grunnet et stort antall tilbydere innenfor disse markedene foreligger det ikke et berørt marked iht. konkurranseloven § 18a bokstav e) i noen av de tre markedene. For ordens skyld oppgis imidlertid Partenes markedsandeler og fem største konkurrenter, kunder og leverandører i disse markedene. Foretakssammenslutningen antas ikke å få noen negativ virkning for Partenes konkurrenter, kunder og leverandører i noen av markedene nedenfor.

6.4.2 Mindre løfteoppdrag («taxi-markedet») – Bergen og omegn

Både Kranringen AS og Nordic Crane Vest AS har kontor i Bergen, hvor Nordic Crane Vest AS har kontor i Åsane og Kranringen AS har kontor i Blomsterdalen (ca. 30 km mellom kontorene). Det foreligger derfor et horisontalt overlapp i markedet for mindre løfteoppdrag i Bergen og omegn.

Nordic Crane Vest AS avd. Bergen disponerer totalt [redacted] med løftekapasitet fra 25 tonn til 100 tonn, hvorav dette utgjør [redacted] og [redacted]. Av disse kranbilene er [redacted] kranbiler låst i langvarige kontrakter, og inngår ikke det relevante markedet. Kranringen AS disponerer [redacted]. Tabellen nedenfor redegjør for Partenes markedsandeler og estimert total omsetning/kranbeholdning i markedet.

Partenes samlede markedsandeler utgjør [redacted] ved omsetningsbasert beregning, og [redacted] ved en beregning av total kranbeholdning. Partene har bare begrensede markedsandeler i markedet for mindre løfteoppdrag i Bergen og omegn, og foretakssammenslutningen medfører ingen negative virkninger på konkurransen i markedet, jf. konkurranseloven § 16. Det foreligger følgelig ikke et berørt marked i relasjon til konkurranseloven § 18a første ledd bokstav e.

Nedenfor gis en oversikt over Nordic Crane Vest AS avd. Bergen sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører når det gjelder markedet for mindre løfteoppdrag i Bergen og omegn:

Konkurrenter		Leverandører		Kunder	
Navn	Estimert markedsandel	Navn	Andel kjøp (%)	Navn	Andel salg (%)

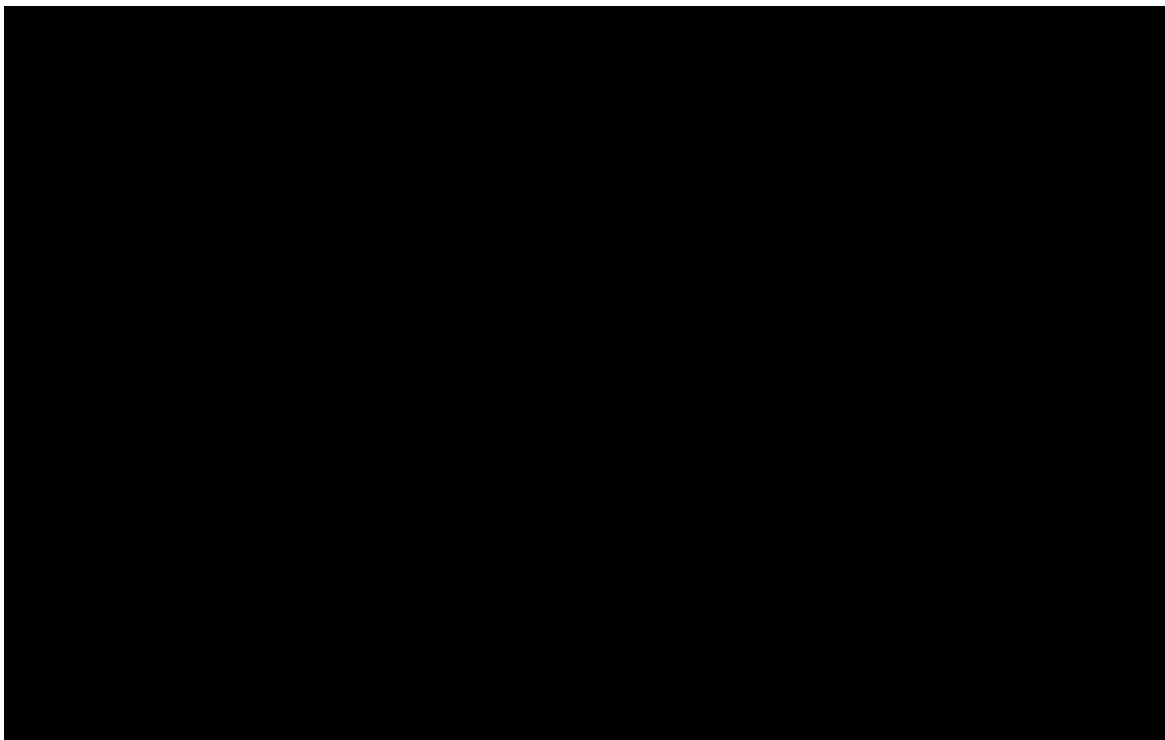
Nedenfor gis en oversikt over Kranringen AS sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører når det gjelder markedet for mindre løfteoppdrag i Bergen og omegn:

Konkurrenter		Leverandører		Kunder	
Navn	Estimert markedsandel	Navn	Andel kjøp (%)	Navn	Andel salg (%)

6.4.3 Mindre løfteoppdrag («taxi-markedet») – Aust-Agder

Nordic Crane Sør AS har hovedkontor i Kristiansand, mens Kranringen AS har sitt hovedkontor i Skien. Ved å legge til grunn en geografisk aksjonsradius på opptil 100 km fra respektive lokasjoner/depoter, vil Partene ha et overlapp som omfatter gamle Aust-Agder fylke. Det foreligger derfor et horisontalt overlapp i markedet for mindre løfteoppdrag i Aust-Agder.

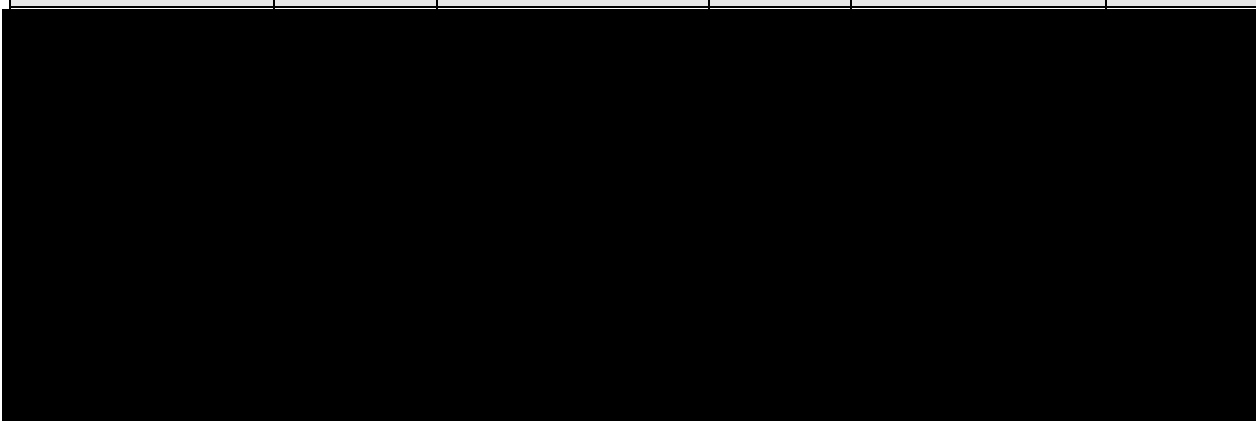
Nordic Crane Sør AS disponerer [redacted] med løftekapasitet fra 25 tonn til 100 tonn, mens Kranringen AS disponerer [redacted] ved sitt hovedkontor i Skien som opererer i Aust-Agder-markedet ([redacted]). Tabellen nedenfor redegjør for Partenes markedsandeler og estimert total omsetning/kranbeholdning i markedet.

Partenes samlede markedsandeler utgjør [redacted] ved omsetningsbasert beregning, og [redacted] ved en beregning av total kranbeholdning. Partene har bare begrensede markedsandeler i markedet for mindre løfteoppdrag i Aust-Agder, og foretaks-sammenslutningen medfører ingen negative virkninger på konkurransen i markedet, jf. konkurranseloven § 16. Det foreligger følgelig ikke et berørt marked i relasjon til konkurranseloven § 18a første ledd bokstav e.

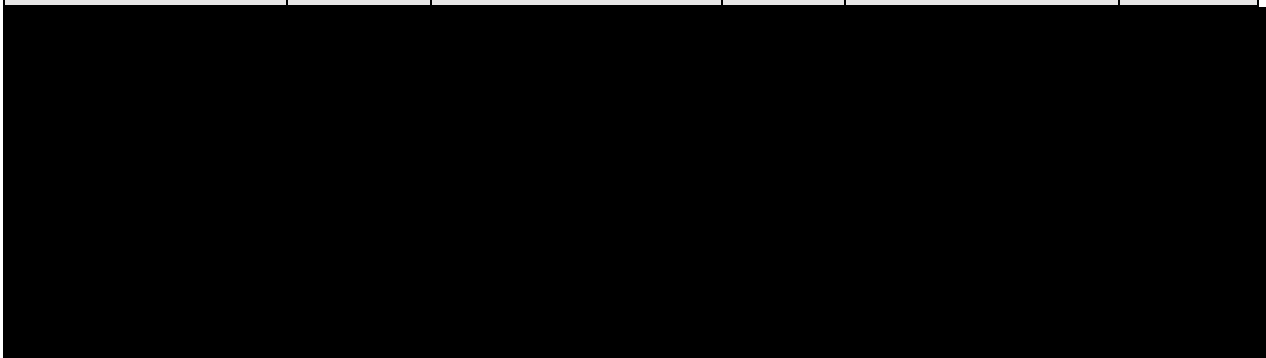
Nedenfor gis en oversikt over Nordic Crane Sør AS sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører når det gjelder markedet for mindre løfteoppdrag i Aust-Agder:

Konkurrenter		Leverandører		Kunder	
Navn	Estimert markedsandel	Navn	Andel kjøp (%)	Navn	Andel salg (%)
[redacted]					

Nedenfor gis en oversikt over Kranringen AS sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører når det gjelder markedet for mindre løfteoppdrag i Aust-Agder:

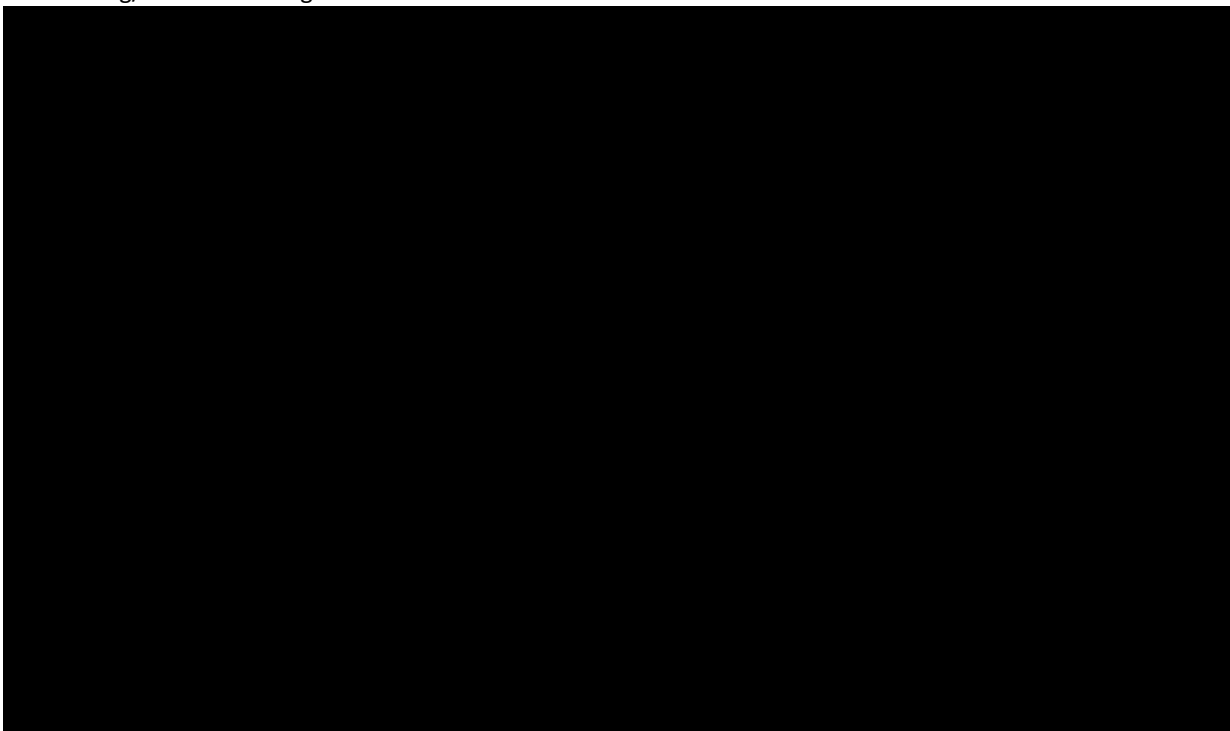
Konkurrenter		Leverandører		Kunder	
Navn	Estimert markedsandel	Navn	Andel kjøp (%)	Navn	Andel salg (%)

6.4.4 Mindre løfteoppdrag («taxi-markedet») – Oslo og omegn

Både Kranringen AS og Nordic Crane Oslo AS har kontor i Oslo og omegn, hvor Nordic Crane Oslo AS har kontor på Alnabru og Kranringen AS har kontor i Skedsmokorset (ca. 20 km mellom kontorene). Det foreligger derfor et horisontalt overlapp i markedet for mindre løfteoppdrag i Oslo og omegn.

Nordic Crane Oslo AS disponerer [redacted] med løftekapasitet fra 25 tonn til 100 tonn, mens Kranringen AS disponerer [redacted]. Tabellen nedenfor redegjør for Partenes markedsandeler og estimert total omsetning/kranbeholdning i markedet.

Partenes samlede markedsandeler utgjør [redacted] ved omsetningsbasert beregning, og [redacted] ved en beregning av total kranbeholdning. Partene har bare begrensede markedsandeler i markedet for mindre løfteoppdrag i Oslo og omegn,

og foretaks-sammenslutningen medfører ingen negative virkninger på konkurransen i markedet, jf. konkurranseloven § 16. Det foreligger følgelig ikke et berørt marked i relasjon til konkurranseloven § 18a første ledd bokstav e.

Nedenfor gis en oversikt over Nordic Crane Oslo AS sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører når det gjelder markedet for mindre løfteoppdrag i Oslo og omegn:

Konkurrenter		Leverandører		Kunder	
Navn	Estimert markedsandel	Navn	Andel kjøp (%)	Navn	Andel salg (%)

Nedenfor gis en oversikt over Kranringen AS sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører når det gjelder markedet for mindre løfteoppdrag i Oslo og omegn:

Konkurrenter		Leverandører		Kunder	
Navn	Estimert markedsandel	Navn	Andel kjøp (%)	Navn	Andel salg (%)

6.5 Transport og spesialtransport

6.5.1 Generelt – relevant produktmarked og relevant geografisk marked

Både Kranringen AS og CNG tilbyr transporttjenester både ved lastebiler med kran, lastebiler og semitrailer med tralle. Denne virksomheten utgjør imidlertid en begrenset del av virksomhetene til Partene, hvor CNG konsolidert omsatte for [REDACTED], og Kranringen AS omsatte for [REDACTED]. Kranringen AS

disponerer [redacted], mens CNG (fordelt på de ulike datterselskapene) disponerer rundt [redacted], hvorav de fleste av disse disponeres av Nordic Crane Vest AS.

EU-kommisjonen har i flere saker definert et eget marked for transport av gods på vei, som er adskilt fra andre transportmidler via sjø og luft.¹⁶ Videre er det lagt til grunn at de geografiske markedene er nasjonalt i utstrekning.¹⁷

Det kan likevel ikke utelukkes at det eksisterer lokale transportmarkeder, hvor lokal tilstedeværelse er en forutsetning for å konkurrere om transportoppdragene. På den annen side foretar selv små og lokale transport- og spedisjonsfirmaer transportoppdrag over hele Norge.

Videre er Partene til stede langs de sentrale nasjonale transportkorridorene i Norge noe som ytterligere tilsier en nasjonal avgrensning av markedet, ettersom kontorene og depotene er plassert langs kysten, ref. oversikt nedenfor:

Kilde: NTP 2014-2023

Partene legger etter dette til grunn et nasjonalt marked for transport- og transporttjenester. Partene har svært begrensede markedsandeler i dette markedet. Basert på tall fra Statistisk Sentralbyrå omsatte foretak med næringskode 49410 – godstransport på vei for totalt 54 milliarder kroner i Norge i 2018.¹⁸

Dersom en skulle foretatt en ytterligere avgrensning av markedet til et regionalt marked, f.eks. Vestlandet (Rogaland og Vestland fylke), anslås omsetningen å være ca. 10 milliarder kroner.¹⁹ Partenes samlede markedsandeler med en slik avgrensning utgjør [redacted].

Det foreligger følgelig ikke et berørt marked i relasjon til konkurranseloven § 18a første ledd bokstav e. For ordens skyld oppgis likevel Partenes 5 største konkurrenter, kunder og leverandører nedenfor. Foretakssammenslutningen antas ikke å få noen negativ virkning for CNGs konkurrenter, kunder og leverandører i markedet for transport av gods på vei.

6.5.2 Fem største konkurrenter, kunder og leverandører – CNG

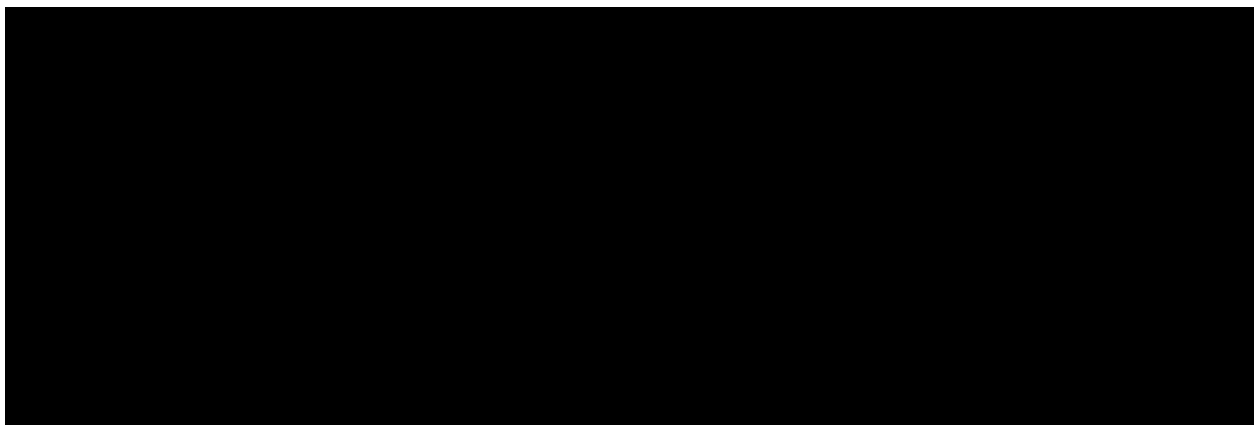
Konkurrenter		Leverandører		Kunder	
Navn	Estimert markedsandel	Navn	Andel kjøp (%)	Navn	Andel salg (%)

¹⁶ Se f.eks. COMP/M.5096 – RCA/MAV Cargo, COMP/M.6396 – Rhenus/Wincanton og COMP/M.4294 Arcelor/SNCFL/CFL Cargo

¹⁷ Ibid.

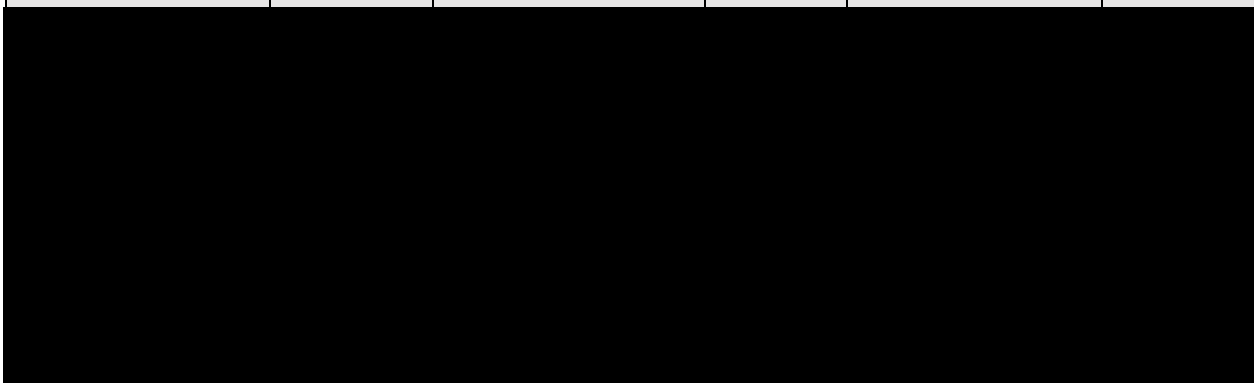
¹⁸ Hentet fra SSBs statistikkbank, «Næringenes økonomiske utvikling», tilgjengelig [her](#)

¹⁹ Basert på samme statistikk fra SSB.

6.5.3 Fem største konkurrenter, kunder og leverandører – KH/Kranringen

Konkurrenter		Leverandører		Kunder	
Navn	Estimert markedsandel	Navn	Andel kjøp (%)	Navn	Andel salg (%)

6.6 Oppsummering relevante markeder og markedsforhold

Gjennomgangen ovenfor viser at Partene samlet sett etter foretakssammenslutningen har begrensede eller lave markedsandeler i de relevante markedene. Foretakssammenslutningen vil dermed ikke hindre effektiv konkurranse eller påvirke markedene negativt.

Partene har samlet sett sine høyeste markedsandeler i det minst nasjonale markedet for tunge løft innen industri. Dette markedet er preget av store internasjonale aktører og en betydelig kjøpermakt hos kundene i markedet. Partene oppnår således ingen betydelig markedsrett ved gjennomføring av transaksjonen.

Det samme gjelder øvrige markeder, herunder markedet for løfteoppdrag innen (større) bygg- og anleggsprosjekter (punkt 6.3), markedene for mindre løfteoppdrag i Bergen og omegn, Oslo og omegn og Aust-Agder (punkt 6.4), og markedet for transport og spesialtransport (punkt 6.5). Ingen av disse markedene utgjør et berørt marked etter konkurranseloven § 18a bokstav e).

7 VERTIKALE FORHOLD

Partene har begrenset med vertikale relasjoner per tidspunkt for innsendelse av denne meldingen. Det foreligger imidlertid et visst vertikalt overlapp mellom Partene. [REDAKERT]

[REDAKERT] Denne omsetningen er fordelt noenlunde likt mellom de markedene som gjennomgås i punkt 6.

Det foreligger uansett ikke et berørt vertikalt marked, da Partenes markedsandeler samlet sett er under 30 %, jf. konkurranseloven § 18a bokstav e). For en nærmere beskrivelse av markedene vises det til punkt 6 ovenfor.

8 OPPSUMMERING - EFFEKTIVITETSGEVINSTER

Som det fremgår av punkt 6, og meldingen for øvrig, fører ikke transaksjonen til at en dominerende stilling skapes eller styrkes som i betydelig grad vil hindre effektiv konkurranse, jf. konkurranseloven § 16 første ledd. Videre vil foretakssammenslutningen medføre et relativt lav delta i relativt lite konsentrerte markeder (basert på Herfindahl-Hirschman Index). Det er sterk konkurranse i de berørte markedene hvor partene har sin virksomhet, og markedet er preget av høy konkurranseintensitet. Foretakssammenslutningen medfører dermed ikke noen merkbar eller negativ virkning på konkurransen i markedet.

Vi går ikke nærmere inn på effektivitetsgevinster i denne meldingen, da transaksjonen uansett ikke i betydelig grad vil hindre effektiv konkurranse i de berørte markedene.

9 TILSYN FRA ANDRE MYNDIGHETER

Foretakssammenslutningen er ikke underlagt tilsyn fra andre konkurransemyndigheter eller andre myndigheter.

10 ÅRSBERETNING OG ÅRSREGNSKAP

Årsberetning og årsregnskap for Stangeland Gruppen AS og Kranringen Holding AS (2019-regnskap) er vedlagt meldingen. Årsberetning og årsregnskap for øvrige foretak i involverte foretaks konsern er tilgjengelig i Regnskapsregisteret.

Vedlegg 3: Årsregnskap og årsberetning for Stangeland Gruppen AS

Vedlegg 4: Årsregnskap og årsberetning for Kranringen Holding AS

11 TAUSHETSBELAGTE OPPLYSNINGER

Meldingen inneholder forretningshemmeligheter, jf. konkurranseloven § 18b. Forslag til offentlig versjon hvor taushetsbelagte opplysninger er sladdet er vedlagt, samt begrunnelse for anmodning om unntak fra offentlighet.

Vedlegg 5: Forslag til offentlig versjon

Vedlegg 6: Begrunnelse for anmodning om unntak fra offentlighet

Med vennlig hilsen,
for Deloitte Advokatfirma AS

Torgeir Overøye
Advokat